USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **D. H. H.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2023, č. j. CPR-12140-3/ČJ-2023-930310-V248, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 8. 2023, č. j. 56 A 9/2023-54,

takto:

I. Kasační stížnost se odmítá pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 17. 2. 2023, č. j. KRPS-138555-78/ČJ-2022-010022, uložila žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), správní vyhoštění a stanovila dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, na 4 roky. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že dobu, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států EU, snížil na 30 měsíců.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu ke Krajskému soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Uvedl, že ve správním řízení nevyvstala žádná pochybnost, že by usnesení Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“) ze dne 13. 1. 2022, č. j. 1 Azs 290/2021-27 (pozn. NSS: toto řízení se týkalo žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu, kterou podal poté, co mu bylo rozhodnutím ze srpna 2016 uloženo v pořadí již druhé správní vyhoštění), nebylo doručeno tehdejší právní zástupkyni žalobce. Z doručení písemnosti zástupci lze také rozumně předpokládat

seznámení zastoupeného s ní. Žalobce netvrdil, že by k němu z konkrétního důvodu nedošlo. Protože správní vyhoštění není trestem, správní orgány nebyly povinny zvlášť prokázat, že si byl žalobce vědom toho, že mu bylo uloženo správní vyhoštění.

[3] K námitce nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života žalobce krajský soud zrekapituloval, že žalobce v ČR žije přes 30 let, byl čtyřikrát trestně odsouzen, avšak všechna odsouzení mu již byla zahlazena. Nevykonává žádnou výdělečnou činnost, sdílí domácnost se svou partnerkou, s níž žije zhruba 6 let a která je oba živí z příjmu z pronájmu domu ve Vietnamu. V ČR má ženatého, 27 let starého syna. Z jejich výpovědí sice vyplynulo, že si návrat žalobce do Vietnamu nepřejí, avšak nikoliv, že by pro ně jeho odjezd představoval mimořádnou újmu. Ani jeden z nich není na žalobci závislý, kontakt s rodinnými příslušníky lze provozovat i na dálku prostředky elektronické komunikace. Nic nenasvědčuje tomu, že by žalobce byl ve Vietnamu vystaven existenčním obtížím, navíc mu tam nebude v získávání prostředků obživy bránit pobytový status, případně jej nadále může živit jeho partnerka, pokud tak činí i v ČR.

[4] Ačkoliv vycestování žalobce je z povahy věci určitým zásahem do soukromého a rodinného života, žalobce netvrdil, ani z řízení nevyplynuly, žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by se jednalo o zásah s výrazně vyšší intenzitou, než je obvyklé. Intenzitu zásahu do soukromého života dále snižuje skutečnost, že žalobce pobytovým oprávněním disponoval naposledy v roce 2009, partnerský život tudíž v ČR budoval s plným vědomím rizika, že bude muset ČR opustit. Svůj pobyt si nadto prodlužoval značně problematickým způsobem, a to podáním zcela účelové žádosti o mezinárodní ochranu.

[5] Délka správního vyhoštění je záležitostí správního uvážení. Žalovaný dobu správního vyhoštění stanovil v polovině zákonné sazby, neboť přihlédl k zahlazení posledního odsouzení žalobce. Krajský soud takto stanovenou délku vyhoštění s ohledem na žalobcovu trestnou činnost a jeho vazby v ČR nepovažoval za zjevně nepřiměřenou, neshledal proto důvod pro zásah do správního uvážení. Krajský soud neshledal důvodnou ani námitku porušení práva seznámit se s podklady rozhodnutí v odvolacím řízení. Žalovaný totiž pouze opatřil aktualizovaný opis z evidence rejstříku trestů, který již obsahoval informaci o zahlazení odsouzení. Vzhledem k tomu, že tato listina svědčila žalobci a žalovaný ji odpovídajícím způsobem zohlednil, nemohlo mít neseznámení žalobce s jejím obsahem vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud považoval za předčasné zabývat se otázkou, zda bude žalobce schopen získat pobytové oprávnění poté, co mu uplyne doba správního vyhoštění. Nelze totiž předjímat, jaká pravidla budou v dané době platit a jaký bude žalobcův rodinný stav.

II. Obsah kasační stížnosti žalobce

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatel odůvodnil zásadním pochybením krajského soudu při výkladu hmotného a procesního práva, které mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Nesouhlasí s posouzením zásahu do soukromého a rodinného života. Správní orgány a krajský soud dostatečně nezjistily rozhodné skutkové okolnosti. Stěžovatel má v ČR partnerku, s níž žije již 6 let, a zletilého syna, který ve Vietnamu nikdy nebyl. Pro oba by bylo přesídlení do Vietnamu nepředstavitelné. Pro syna by bylo navštěvování otce ve Vietnamu obtížně realizovatelné, pro jeho partnerku by vyhoštění stěžovatele znamenalo oslabení či přetrhání vazeb. Správní orgány a krajský soud opomenuly, že příjem z pronájmu domu ve Vietnamu je jediným příjmem stěžovatelovy partnerky, tento dům tudíž nemůže žalobci poskytnout a nelze na něj poukazovat jako na případné zázemí pro stěžovatele. Ten tak ve Vietnamu nemá nejen zázemí, ale ani žádnou blízkou osobu, která by mu mohla být v jeho pokročilém věku nezbytnou oporou. Stěžovatelova partnerka zároveň nemůže být nepřímo nucena k vycestování z ČR s rizikem, že jí bude zrušeno povolení k trvalému pobytu.

[9] Správní orgány měly dále zohlednit, že stěžovatel nemohl po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody získat žádné pobytové oprávnění. S ohledem na nařízení vlády č. 220/2019 Sb. a na to, že stěžovatel není rodinným příslušníkem ve smyslu § 42a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, je zároveň malá pravděpodobnost, že bude schopen získat pobytové oprávnění poté, co uplyne doba zákazu vstupu na území členských států EU. Správní orgány a krajský soud měly tuto skutečnost ve svých úvahách o přiměřenosti dopadu vyhoštění do soukromého a rodinného života zohlednit, neboť se svými důsledky jedná o trest vyhoštění na dobu neurčitou, bez ohledu na to, že by stěžovatel mohl být v kontaktu se synem a partnerkou s využitím prostředků dálkové komunikace. Rovněž posouzení délky doby zákazu vstupu na území členských států EU bylo nesprávné, neboť z rozhodnutí žalovaného nelze seznat, zda zohlednil okolnosti svědčící ve prospěch stěžovatele. Totéž platí pro stanovení doby k vycestování.

[10] Žalovaný porušil stěžovatelovo právo seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, neboť rozšířil spisový materiál, aniž by dal stěžovateli možnost seznámit se s ním a vyjádřit se. Podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, zmíněné právo nenáleží pouze tomu, jehož žádosti se plně vyhovuje. To však nebyl případ stěžovatele, došlo tedy k vadě řízení, která měla za následek nezákonnost rozhodnutí.

[11] Ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 zákona o pobytu cizinců se blíží skutkové podstatě trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. V případech podobných tomu stěžovatelovu, kdy doba zákazu vstupu počíná běžet téměř 6 let poté, co mu bylo správní vyhoštění uloženo, lze proto po správních orgánech požadovat, aby se zabývaly i subjektivní stránkou, tedy povědomím cizince o okamžiku počátku běhu doby zákazu vstupu na území členských států. Zmíněná doba by měla být rovněž zohledněna při posuzování proporcionality dopadu správního vyhoštění do stěžovatelova práva na respektování soukromého a rodinného života. Pokud tak správní orgány a krajský soud neučinily, jsou jejich rozhodnutí nepřezkoumatelná.

[12] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost není přijatelná z žádného z těchto důvodů.

[16] Stěžovatel zakládá přijatelnost kasační stížnosti na posledním z důvodů jmenovaných v předchozím odstavci. Pochybení ve vztahu k posouzení přiměřenosti dopadu správního vyhoštění do jeho soukromého a rodinného života mělo v prvé řadě spočívat v tom, že krajský soud a správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav. Stěžovatel nicméně v kasační stížnosti neuvádí žádnou skutečnost, kterou by správní orgány a krajský soud nevzaly v potaz a nehodnotily. Stěžovatelovy výtky materiálně směřují k tomu, *jakým způsobem* tyto skutečnosti hodnotily, resp. jaké závěry z nich dovodily – stěžovatel je totiž toho názoru, že jejich závěry měly být opačné.

[17] NSS však neshledal, že by krajský soud a správní orgány hrubě pochybily při hodnocení relevantních skutkových okolností. Naopak, jejich závěry jsou zcela logické a odpovídají řádně zjištěnému skutkovému stavu. Jak již uvedl krajský soud, správní vyhoštění je prakticky vždy určitým zásahem do soukromého a rodinného života. To však bez dalšího nemůže vést vždy k závěru, že cizinec, který má v ČR nějaký rodinný nebo osobní život, nemůže být vyhoštěn (rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35). Podstatné je, že v nyní projednávaném případě nebyly shledány okolnosti, které by svědčily o tom, že je zásah nepřiměřený. Stěžovatelův syn je zletilý a má vlastní rodinu, na stěžovateli tudíž není přímo závislý. Ani stěžovatelova partnerka na něm není přímo závislá.

[18] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že jeho partnerka nemůže být nucena k tomu, aby mu poskytla svůj dům ve Vietnamu, neboť by tím přišla o svůj jediný příjem. K tomu NSS uvádí, že k ničemu takovému nucena není. Z ničeho neplyne, že by byl stěžovatel v situaci, kdy by byl zmíněný dům jeho jedinou možností, jak si zajistit odpovídající životní podmínky ve Vietnamu. Dům byl správními orgány a krajským soudem uveden pouze jako příklad, že ve Vietnamu nebude zcela bez zázemí. Jako další okolnosti byly v tomto směru uvedeny sestry stěžovatelovy partnerky a ze správního spisu dále vyplývá, že stěžovatel má ve Vietnamu nevlastní sourozence a strávil tam určitou dobu v důsledku dřívějšího

správního vyhoštění. Jeho snaha vyvolat dojem, že by byl v zemi původu zcela bezprizorní, je tudíž přinejmenším zavádějící.

[19] Za velice nadsazenou pak NSS považuje stěžovatelovu zmínku o jeho „pokročilém" věku. Stěžovatel se narodil v roce 1966, takže je stále ve věku, kdy by pro něj neměl být problém obstarat si prostředky na živobytí legální ekonomickou aktivitou, přičemž sám stěžovatel žádné okolnosti o opaku netvrdí. V České republice mu v legální ekonomické aktivitě brání jeho pobytový status, ve Vietnamu však tato překážka odpadne. Nadto jej podle skutečností uvedených ve správním spise finančně podporují jak syn, tak partnerka, v čemž mohou pokračovat i po jeho vycestování. Stěžovatelovo vycestování do Vietnamu pak jistě může znamenat oslabení vazeb se synem a partnerkou, avšak nemusí nutně vést k jejich úplnému zpřetrhání.

[20] Námitku, že krajský soud a správní orgány nezohlednily, že po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody bylo pro stěžovatele nemožné dosáhnout prodloužení pobytového oprávnění za účelem podnikání, stěžovatel uplatnil poprvé až v řízení o kasační stížnosti, a proto je podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná. Totéž platí pro námitku, že doba 6 let, jež uběhla od okamžiku uložení správního vyhoštění, měla být zohledněna při posouzení proporcionality dopadu správního vyhoštění do práva stěžovatele na respektování soukromého a rodinného života.

[21] Stěžovatel dále namítá, že mělo být zohledněno i to, jestli bude mít po uplynutí doby, po kterou mu nebude umožněn vstup na území států EU, reálnou možnost opět získat pobytové oprávnění. Shodně s krajským soudem má NSS za to, že takové úvahy jsou značně předčasné a spekulativního charakteru, a proto nemají při zvažování dopadů vyhoštění do soukromého a rodinného života místo. NSS proto uzavírá, že krajský soud nepochybil, pokud dospěl k závěru, že dopad správního vyhoštění do stěžovatelova soukromého a rodinného života není nepřiměřený.

[22] Za pravdivou nepovažuje NSS námitku, že by žalovaný při stanovení délky zákazu vstupu na území členských států EU nezohlednil okolnosti svědčící ve prospěch stěžovatele. Právě naopak, žalovaný délku této doby výslovně snížil ze 4 let na 30 měsíců proto, „*aby dal prostor účastníku řízení osvědčit se,* [...] *kdy právě přítomnost syna a přítelkyně na území České republiky by měla účastníka řízení přimět uvést svůj pobytový status do souladu s právním předpisem*." Žalovaný tudíž učinil přesně to, co nyní stěžovatel v kasační stížnosti požaduje. Žalovaný rovněž přisvědčil stěžovateli co do délky doby k vycestování, a prodloužil ji na 40 dnů. Rovněž zde se NSS ztotožňuje s krajským soudem, že se jedná o dobu dostačující k obstarání nezbytných záležitostí před vycestováním do Vietnamu. Stěžovatel namítá, že není zřejmé, proč nebylo možné stanovit dobu v největší možné délce, tedy 60 dnů. Neuvádí však, z jakého konkrétního důvodu tak měly správní orgány učinit, tedy z jakého konkrétního důvodu pro něj bylo stanovených 40 dnů nedostačujících, a proč by dalších 20 dnů již dostačujících bylo. Zákon o pobytu cizinců stanovuje v § 118 odst. 3 rozmezí, v němž je nutné dobu stanovit (7 až 60 dnů, s účinností od 1. 7. 2023 pouze 7 až 30 dnů), přičemž nikde neukládá správnímu orgánu povinnost, aby délku stanovoval bez dalšího na horní hranici.

[23] Stěžovatel dále namítl, že bylo zasaženo do jeho procesních práv, neboť mu nebylo umožněno seznámit se s obsahem spisu před vydáním rozhodnutí žalovaného. Krajský soud však stěžovateli náležitě vysvětlil, proč toto pochybení nezaložilo nezákonnost rozhodnutí samého, pro kterou by muselo být zrušeno. Bylo tomu tak proto, že žalovaný doplnil správní spis toliko o opis z evidence rejstříku trestů, přičemž ve prospěch stěžovatele zohlednil z něj nově vyplývající skutečnost, že trestní odsouzení stěžovatele bylo zahlazeno. Stěžovatel na tuto argumentaci nijak nereaguje, ani nadále proto není zřejmé, jakým způsobem by se stěžovatelovo postavení změnilo, pokud by ke zrušení rozhodnutí žalovaného došlo a stěžovateli bylo umožněno se k opisu vyjádřit. Ani v tomto proto krajský soud nepochybil.

[24] Poslední námitkou stěžovatele je, že mělo být zjišťováno a zohledněno, zda si byl stěžovatel vědom, že po 6 letech počala běžet doba zákazu pobytu. I tuto námitku krajský soud náležitě vypořádal, odkázal při tom na relevantní judikaturu NSS, podle níž správní vyhoštění svou povahou nepředstavuje trest, a proto není důvod k analogickému zkoumání, zda si byl stěžovatel vědom počátku běhu doby zákazu vstupu na území členských států EU. Zároveň stěžovateli vysvětlil, že nezjistil žádné výjimečné okolnosti, které by mohly zabránit tomu, aby se stěžovatel dozvěděl o právní moci řádně doručeného usnesení NSS č. j. 1 Azs 290/2021-27.

[25] S touto argumentací se NSS zcela ztotožňuje, přičemž stěžovatel v kasační stížnosti nad rámec své argumentace v žalobě nic nepřináší. NSS k tomu proto jen dodává, že bylo povinností stěžovatele, aby dodržoval relevantní platné a účinné právní předpisy, jakož i povinnosti jemu uložené rozhodnutími, jež byla vůči němu vydána a řádně doručena.

[26] NSS tudíž neshledal, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, kasační stížnost proto není přijatelná.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[28] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. listopadu 2023

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu